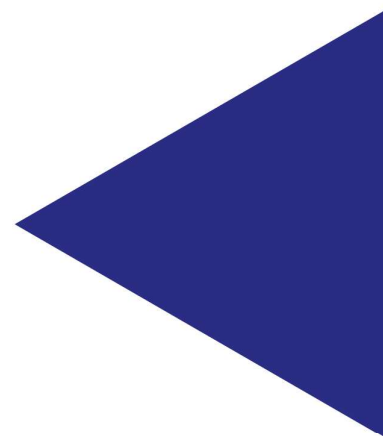
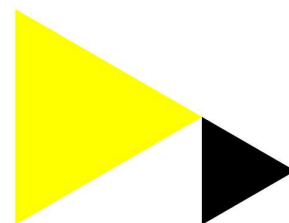

Verslag ontwikkelgesprek Maritiem Officier

Ten behoeve van de accreditatie januari 2023

Maritiem Officier
Datum 4-Dec-23
Versie 1.0

Inleiding

Op donderdag 19 januari 2023 heeft de accreditatie Maritiem Officier (MarOf) plaatsgevonden. De opleiding werd volgens de pilot 'lichte opleidingsaccreditatie' beoordeeld op standaard 1 en 4. Het panel beoordeelt op basis van deze twee standaarden de kwaliteit van de opleiding als positief.

Naar aanleiding van de visitatiedag hebben wij als opleiding de voorzitter Gert-Jan Huisink, panellid en toetsdeskundige Bart Roosenboom en secretaris Carry Bomhof uitgenodigd om samen met het team te kijken naar de ontwikkeling van het afstudeerprogramma, waar de opleiding op dit moment mee bezig is. Het ontwikkelgesprek vindt tien maanden na de visitatiedag plaats. Daarom is het gesprek gestart met een korte uitleg vanuit de opleiding over de huidige stand van zaken en een toelichting op het afstudeerprogramma.

Aanwezig van het panel:

Dhr. G.J. Huisink MSc (voorzitter panel)	Voorzitter 1 OCEAN Coöperatie U.A.
Dhr. B.H.W. Roosenboom MSc (panellid)	Onderwijskundig adviseur / toetsdeskundige bij Fontys Hogescholen
Mw. C. Bomhof MOC	Secretaris

Aanwezig van de opleiding:

Anne de Haas	Teamcoördinator en docent
Cees de Groot	Afstudeercoördinator en docent
Hubert Schaafsma	Docent
Jan Willem Verhoeff	Docent
Annemieke Koopman	Opleidingssecretaris en verslaglegger
Monique Meij	Onderwijskundige

Waar staat de opleiding nu

Op dit moment zit de opleiding midden in een curriculumherziening. Het onderwijs van jaar 1 is vernieuwd, waarbij de opleiding is gaan werken met een semesterstructuur waarbij de vakken 10 EC zijn. Het tweede studiejaar wordt nu nog in de oude stijl aangeboden, maar het vernieuwde curriculum jaar 2 zal in september 2024 starten. De huidige eerstejaarsstudenten maken aan het einde van dit studiejaar een voorlopige keuze tussen de specialisatie stuurman of scheepswerktuigkundige en volgen vanaf jaar 2 onderwijs binnen deze specialisatie. De eerste zeestage wordt nog steeds dual gevolgd.

De instroom van studenten blijft stabiel. Landelijk is een campagne in ontwikkeling om het maritieme onderwijs (vmbo, mbo en hbo) en het werkveld te promoten.

Het docententeam is momenteel kleiner geworden, waardoor de focus ligt op de curriculumherziening en de verdere ontwikkeling van het afstudeerprogramma. De verbreding van de opleiding, waar tijdens de visitatiedag over werd gesproken, is op dit moment van de baan.

Korte beschrijving huidig afstudeerprogramma

De afstudeercoördinator geeft een korte toelichting op het afstudeerprogramma voor zowel reguliere studenten als studenten die de verkorte route van drie jaar volgen, omdat zij de mbo-opleiding Maritiem Officier ervoor hebben afgerond.

Het afstudeerprogramma van reguliere studenten omvat een beroepsopdracht tijdens de tweede zeestage in jaar 4, semester 2. De opdracht houdt in dat studenten een nautisch of technisch probleem aan boord analyseren en een beroepsproduct, zoals een analyse of advies, opleveren. Dit gebeurt op basis van een opgesteld onderzoeksplan, met begeleiding van een afstudeerbegeleider.

Maritiem Verkorte (MV)-studenten, die al een vaarbevoegdheid hebben, volgen een verkort hbo-programma van drie jaar en doen hun afstudeerstage na hun minor in jaar 3 bij een maritiem bedrijf aan de wal. Doordat zij in Nederland afstuderen, kunnen deze studenten intensiever worden begeleid dan studenten die afstuderen op zee.

Reguliere studenten sluiten hun opleiding af met een eindgesprek op basis van een reflectieverslag, terwijl MV-studenten hun opdracht afronden met een presentatie en verdediging. De beroepsopdracht start met een goedgekeurd onderzoeksvoorstel, waarna een begeleider wordt toegewezen. Het onderzoeksplan beschrijft de stappen om het probleem op te lossen.

De beoordeling gebeurt door twee examinatoren, waarvan één niet betrokken was bij de begeleiding. Zij bepalen gezamenlijk het eindcijfer aan de hand van een rubric.

Ontwikkelvragen vanuit de opleiding

Een belangrijk aandachtspunt binnen de opleiding blijft de onderzoeksleerlijn, waarvoor nog steeds geen structurele aanpak is. Het is essentieel om hier serieus over na te denken en een duidelijke lijn uit te zetten binnen het curriculum. De visie, zoals beschreven in de zelfevaluatie, is praktijkgericht, maar hoe vertalen we dit concreet naar ons onderwijs? Hoe bouwen we dit geleidelijk op, zodat bepaalde vaardigheden een automatisme worden?

Dit is een belangrijke vraag voor een opleiding als Maritiem Officier, waar studenten tijdens hun tweede zeestage aan boord hun afstudeeronderzoek zelfstandig moeten uitvoeren. Studenten moeten beter worden voorbereid op zelfstandig onderzoek aan boord, mede vanwege de specifieke omstandigheden waarin zij werken. Idealiter denken zij al over hun onderzoek na voordat ze daadwerkelijk aan boord gaan.

Aanbevelingen panelleden

De opleiding is zeer interessant, omdat studenten een sterk arbeidsethos en algemene vaardigheden ontwikkelen die hen uniek maken, ongeacht waar ze uiteindelijk terechtkomen. Het doel van de studie is niet alleen om te gaan varen, maar de ervaring op zee helpt studenten om zich te ontwikkelen tot internationale professionals die aantrekkelijk zijn voor werkgevers. De panelleden adviseren om de maritieme campagne die ontwikkeld wordt ook binnen de HvA te gebruiken voor studenten die nog geen studiekeuze hebben gemaakt of twijfelen over hun studiekeuze.

Voor het afstuderen is verdere ontwikkeling van het portfolio-assessment nodig. Daarnaast moeten competentieontwikkeling en beroepstaken beter op elkaar worden afgestemd. Het is goed dat docenten zich meer op de inhoud richten waarmee studenten in hun latere loopbaan te maken krijgen. Er kan bijvoorbeeld worden gekeken naar nieuwe manieren om handelingen aan boord te meten.

Tijdens stage en in de simulator kan het Thinking Out Loud-protocol worden ingezet, dat studenten tijdens het doen van een taak laten benoemen waarom ze het doen. Niet achteraf laten reflecteren, maar tijdens het uitvoeren laten benoemen. De student bewust bekwaam maken.

Studentenvoorbereiding vraagt om extra aandacht, vooral door hen al vóór hun verblijf aan boord te laten nadenken over hun onderzoek. Er moet een duidelijke structuur komen voor wat

studenten leren vóór en ná hun stage, en goed dat de professional skills vanaf jaar 1 meer aandacht gaan krijgen. Aandacht voor de skills die de student nodig heeft om boven de STCW uit te stijgen en zich als HBO gediplomeerde te onderscheiden in het internationale werkveld. Het is belangrijk om structureel na te denken over onderzoekgericht onderwijs binnen de opleiding. Hier zou de opleiding geen aparte leerlijn van moeten maken, maar een geïntegreerd onderdeel van het curriculum, waarbij studenten meerdere keren de onderzoekscyclus doorlopen. Het eindniveau moet expliciet worden gemaakt en vertaald naar eerdere studie jaren. De nadruk moet hierbij liggen op het onderzoekend vermogen van studenten.

Zorg ervoor dat het eindniveau van de competenties zo concreet is dat het in een paar minuten aan studenten kan worden uitgelegd. Houd dit simpel en praktisch, met duidelijke voorbeelden. De complexiteit is al dat studenten op zee zitten tijdens hun afstuderen, het zou dan studenten helpen om een stukje complexiteit weg te halen bij hen.

Tijdens de visitatiedag werd al aanbevolen om studenten eerder in de studie hun onderzoekend vermogen te laten aantonen, bijvoorbeeld in jaar 3 tijdens een project. Hierdoor wordt het minder afhankelijk van de stageplek en beschikbare begeleiding.

Vergeet als opleiding niet dat je een uitgebreid alumni netwerk hebt, vraag bij hen in gesprekken feedback op over het vernieuwde afstudeerprogramma waar jullie nu mee bezig zijn te ontwikkelen. Zien zij als alumni de verbetering in het afstudeerprogramma? Alumni kunnen de vertaalslag maken tussen hoe ze van de opleiding zijn gekomen en hoe ze nu in het werkveld functioneren. De alumni die het panel tijdens de visitatiedag hebben gesproken zijn analytisch en hebben goede ideeën. Daarnaast kunnen inzichten van andere hogescholen worden benut en moet de samenwerking met rederijen worden geïntensiveerd om realistische toetsing mogelijk te maken.

Conclusie panelleden

De opleiding is volop in ontwikkeling, met een herziening van het curriculum en verbeteringen in het afstudeerprogramma. Het belang van een duidelijke visie op onderzoekend vermogen en de integratie van competenties met beroepstaken wordt erkend.

De focus ligt op het verbeteren van de voorbereiding van studenten op onderzoek en praktijk, en op een sterkere verbinding met het werkveld en alumni. Verdere stappen zijn nodig om onderzoekend vermogen structureel in te bouwen en studenten hier bewust mee om te laten gaan.